

Dolgozat címe: A magyar és a belga hidegvérű lófajták sajátjeljesítmény-vizsga rendszereinek összehasonlító elemzése

A dolgozatot készítő hallgató neve: Gömöri Barbara

Lótenyésztő, Lovassportszervező Agrármérnöki Bsc., nappali

Intézet/tanszék: Állattenyésztési Tudományok Intézet/ Állatnemesítési Tanszék

Belső témavezető: Dr. Gyovai Petra PhD, egyetemi docens

A kutatásaim kiterjedtek a két fajta tenyészcéljaira, valamint a fajta sztenderdeket is össze fogom hasonlítani. Mivel a magyar hidegvérű tenyészcéljai között kiemelt jelentősége van a fajtaalapító mérvonalaknak, így kutatásaim során arra is ki fogok térni.

A vizsgálatokhoz több forrást is segítségül vettem, de a legfőbb forrásaim mégis a 2018-as magyar hidegvérű lófajta, valamint a 2023-ban kiadott belga hidegvérű lófajta tenyésztési szabályzatai voltak. Ezek mellett segítettek a kutatást az MHLOE oldalán fellelhető adatok is.

A belga fajtáról sajnos sokkal kevesebb nyilvános adat állt rendelkezésre.

A két lófajta összehasonlításához különböző táblázatokat és grafikonokat készítettem a Microsoft Excel segítségével. A szakdolgozatom célja a magyar és a belga hidegvérű fajták sajátjeljesítmény vizsgájának összehasonlítása volt. Azért ezeket a fajtákat választottam, mivel belga hidegvérű ló történelmi és genetikai értelemben is meghatározó szerepet játszott a magyar hidegvérű kialakulásában. A vizsgálatokhoz főként a MHLOE által kiadott 2018-as tenyésztési szabályzatot, valamint az UECRA 2023-as tenyésztési szabályzatát használtam. Az vizsgálathoz először bevezetésnek bemutattam mind a két fajtát, ahol kiderült, hogy a magyar hidegvérű fajta egyik fő alapító vérvonala a belga hidegvérű volt. A vizsgálataim során első körben összehasonlítottam a két fajta tenyészcélját, hiszen egy vizsga folyamán az egy fontos meghatározó szempont, hogy milyen téren szeretnénk hasznosítani a lovat, valamint itt kicsit kitértem a magyar hidegvérű fajta alapító mérvonalainak elemzésére, hogy honnan indultunk és ez miként változott az évek során. Ezen felül összehasonlítottam a fajtastanderdeket is, ahol láthattuk, hogy a különbségek mellett sok hasonlóság is mutatkozik. Illetve ami természetesen a legfontosabb volt a végén megvizsgáltam a fajták teljesítményvizsgálatának rendszerét is.

Az egyes részekben ezeket különbségeket állapítottam meg:

1. Tenyészcéltól független elterjedés béli lényeges különbség

Bár a két fajta tenyészcéljai nagyrészt egyeznek (pl mind a két fajta igyekszik a sokoldalúságra), mégis a magyar hidegvérű a mezőgazdaságban terjedt el inkább, míg a belga a húspiacon van jobban jelen.

2. Testméretek tekintetében a magyar hidegvérű jobban behatárolt

Igaz, hogy a magasságukat tekintve a belga hidegvérű a szigorúbb, viszont a magyar fajtában a szárkörméret is nagyon fontos és ezt is nézik. A belga fajtánál ezekről az adatokról nem találni feljegyzést.

3. A belga hidegvérű fajtánál hamarabb kezdik a szelekciót

A belga hidegvérűnél már az egy éves lovaknál végeznek küllemi és mozgás, valamint temperamentum vizsgálatot és már itt kihullanak az alkalmatlannak talált egyedek.

4. Behatároltabb a belga sajátjeljesítmény vizsga

A belga hidegvérűnél pontosan meg van határozva, hogy az adott korosztályban lévő lónak (1-4 év), milyen vizsgákat kell teljesíteni. Ezzel szemben a magyar hidegvérűnél korosztálytól függetlenül (2 éves kortól) ugyan azt a vizsgát végzik a lovak.

5. Nagyobb hangsúlyt fektetnek a belga hidegvérűnél a temperamentumra és a viselkedésre

Míg a magyar fajtánál csak egy egyszerű viselkedés/temperamentum vizsgálatot végeznek a STV alatt, addig a belga hidegvérűnél ez a STV részfeladatként van jelen. Az éves egyedeknek egy egyszerűsített vizsgájuk van, 2 éves és idősebb egyedeknek külön vizsga, hogy az általános tevékenységeket hogyan viselik, valamint a 3 éves és idősebb lovaknak még ezen felül is teljesíteni kell egy temperamentum vizsgát.

6. A belga fajtában sokkal több a vizsgafeladat

A belga teljesítményvizsga a 3 éves egyedeknek 9 részfeladatot szabott ki, az egyedek korát nem tekintve pedig 10 részfeladattal számolhatunk. Ezzel szemben a magyar teljesítményvizsga összesen 7 részfeladatot tartalmaz.